

Richtlijnen Milieueffect-
rapport revisievergunning
VAM te Wijster

RICHTLIJNEN MILIEUEFFECTRAPPORT REVISIEVERGUNNING VAM WIJSTER

maart 1999

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
Hoofdpunten van de richtlijnen	1
1. Inleiding	2
2. Probleemstelling, doel en besluitvorming	3
2.1 Probleemstelling en doel	3
2.2 Besluitvorming	4
3. Voorgenomen activiteit en alternatieven	5
3.1 Inleiding	5
3.2 Algemene aspecten	6
3.2.1 Situering van nieuwe activiteiten	6
3.2.2 Afvalaanbod, -aanvoer, -acceptatie en -opslag	6
3.2.3 Be- en verwerkingsprocessen	6
3.2.4 Bedrijfsvoering en controle	7
3.2.5 Reststoffen en producten	7
3.2.6 Emissies en mitigerende maatregelen	7
3.3 Praktijkproeven	8
3.4 Alternatieven en varianten	8
3.4.1 Nulalternatief en nulplusalternatief	9
3.4.2 Meest milieuvriendelijke alternatief	9
4. Bestaande milieutoestand, autonome ontwikkeling en milieugevolgen	10
4.1 Bestaande milieutoestand en autonome ontwikkeling	10
4.2 Milieugevolgen - algemeen	10
4.3 Milieugevolgen - specifiek	11
4.3.1 Lucht	11
4.3.2 Bodem en water	11
4.3.3 Geluid en trillingen	11
4.3.4 Effect op functies in de omgeving	12
4.3.5 Landschap	12
4.3.6 Verkeersveiligheid	12
5. Vergelijking van alternatieven	12
6. Leemten in informatie	13
7. Evaluatieprogramma	13
8. Vorm en presentatie	13
9. Samenvatting van het MER	14

HOOFDPUNTEN VAN DE RICHTLIJNEN

De nv VAM is voornemens in Wijster een wijziging aan te brengen in de wijze van afvalsturing binnen de inrichting, via flexibiliteit in acceptatie van afvalstoffen en de hoeveelheid van het te verwerken afval. Volgens de startnotitie belemmert de huidige complexe en onoverzichtelijke vergunningensituatie (waarvan voor sommige nog een bodemprocedure loopt) de nv VAM in deze ontwikkeling. Aangezien de vigerende Wm-vergunningen verlopen in december 2000 bestaat er daarom de noodzaak tot het aanvragen van een revisievergunning. De deelvergunningen voor de verschillende onderdelen worden daarbij omgezet in één integrale milieuvergunning.

Het MER dat voor deze aanvraag dient te worden opgesteld moet ertoe bijdragen dat:

- in procesmatige zin een helder beeld ontstaat over de hoofdactiviteiten die nu en in de toekomst op de locatie Wijster worden uitgevoerd en welke keuzes/visie daaraan ten grondslag liggen. Hiervoor is onder meer een nadere analyse van het aanbod van specifieke afvalstromen nodig. Het verdient aanbeveling om ook in oriënterende zin naar vrijkomende afvalstromen uit het buitenland te kijken. Deze keuzes worden wenselijk geacht gelet op de zich snel ontwikkelende Europese markt en de positie daarin van een beperkt aantal grote be- en verwerkers van afvalstoffen;
- er inzicht wordt verkregen in de cumulatieve immissiedoelen (met name geluid en geur) en de op te stellen beoordelingscriteria voor de toetsing van de voorgenomen activiteit;
- inzicht ontstaat in activiteiten die experimenteel van aard zijn en de op te stellen beoordelingscriteria om na te gaan of de experimenten binnen het (milieu)kader kunnen worden uitgevoerd.

In de startnotitie wordt aangegeven dat het nulalternatief betreft het verder opvullen van de reeds vergunde capaciteit. De Commissie voor de milieu-effectrapportage (Commissie) is het hier niet mee eens. Opvulling van de reeds vergunde capaciteit zou namelijk betekenen dat de milieueffecten groter zouden zijn dan in de huidige situatie. Dit zou een vertekend beeld kunnen geven van de voorgenomen activiteit. De Commissie adviseert om in het nulalternatief de huidige situatie (status quo) te beschrijven om zo inzicht te krijgen in de huidige milieueffecten. Dit advies wordt in deze richtlijnen overgenomen. Opvulling tot de vergunde capaciteit kan in een nulplusalternatief worden beschreven, zoals de Commissie ook heeft geadviseerd.

Het MER dient niet onnodig uit te monden in zeer uitgebreide beschrijvingen. Belangrijk is dat de gevraagde informatie goed gestructureerd en kernachtig wordt gepresenteerd. Een helder totaalinzicht/overzicht is belangrijker dan uitputtende technische beschouwingen.

Voor de uitwerking van het MER kan zoveel mogelijk worden aangesloten of gebruik worden gemaakt van het Basisdocument Milieu 1997. Het MER dient echter als zelfstandig document goed leesbaar te zijn.

1.

INLEIDING

De nv VAM is voornemens in Wijster een wijziging aan te brengen in de wijze van afvalsturing binnen de inrichting, via flexibiliteit in acceptatie van afvalstoffen en de hoeveelheid van het te verwerken afval.

Voor de realisatie van de voorgenomen activiteit is een vergunning (of wijziging) vereist ingevolge de Wet milieubeheer (Wm). Door de voorgenomen wijziging van de afvalstromen kan er een wijziging optreden in de lozing van procesafvalwater. In dat geval is een (revisie)vergunning vereist ingevolge de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo). Gelet op de onzekere toekomstige situatie zal het MER zekerheidshalve ook ten behoeve van de Wvo worden opgesteld.

Bevoegde instanties zijn Gedeputeerde Staten van Drenthe voor de Wm (tevens coördinerend bevoegd gezag) en het Zuiveringschap Drenthe voor de Wvo.

De initiatiefnemer vraagt een vergunning aan voor de gehele inrichting. Zij stelt dat er sprake is van één inrichting waarbij de verschillende bedrijfsonderdelen juridisch, organisatorisch en technisch onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Daarvoor wordt één integrale milieuvergunning aangevraagd voor de VAM als totaal.

De invulling van Tweesporenland wordt in dit MER niet meegenomen. Daarvoor zal te zijner tijd een aparte procedure worden doorlopen.

Bij brief van 8 januari 1999 is de Commissie voor de milieueffectrapportage in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over de richtlijnen voor het milieueffectrapport. De m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving van de startnotitie in de Staatscourant van 13 januari 1999.

Over deze richtlijnen is advies opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r. Het doel van deze richtlijnen is om aan te geven welke informatie het MER moet bevatten om het mogelijk te maken het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen. Bij het opstellen van het advies voor richtlijnen heeft de Commissie rekening gehouden met de inspraakreacties en adviezen¹. In deze richtlijnen is deze werkwijze overgenomen, waardoor ook in de richtlijnen met de inspraakreacties rekening is gehouden. In de tekst van haar advies heeft de Commissie naar een reactie verwezen indien deze naar haar oordeel:

- informatie bevat waarvan het belangrijk is dat deze in het MER wordt opgenomen;
- informatie bevat over een aspect dat bij het opstellen van het MER nader onderzocht moet worden, zoals kennis over locale milieuomstandigheden;
- belangrijke vragen en discussiepunten naar voren brengt, bijvoorbeeld over te onderzoeken alternatieven;
- onjuistheden bevat die ter voorkoming van misverstanden weerlegd dienen te worden.

¹ Bijlage 1 geeft hiervan een lijst.

2. PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING

2.1 Probleemstelling en doel

In de startnotitie wordt aangegeven dat de nv VAM flexibeler afvalstoffen wil kunnen accepteren en meer afval verwerken. De huidige complexe en onoverzichtelijke vergunningensituatie belemmert deze ontwikkeling. Met name de volgende belemmeringen worden daarbij genoemd:

- vastgestelde mogelijkheden voor inzet van installaties;
- beperkte mogelijkheden voor tijdelijke opslag;
- vergunningstechnisch niet kunnen verrichten van proeven;
- vastgelegde aard van de te verwerken stoffen.

De volgende doelen worden door de initiatiefnemer genoemd:

- optimaal benutten van de beschikbare verwerkingscapaciteit door:
 - kwalitatief en kwantitatief een verruiming van de te verwerken afvalstoffen;
 - verruiming van de bedrijfstijden;
 - toename van buffer- en opslagmogelijkheden;
 - creëren van mogelijkheden voor experimenten;
- flexibeler omgaan met afvalsturing binnen de verwerkingsketen van de VAM;
- bedrijfsmatig efficiënter werken.

In de startnotitie wordt aangegeven dat men wil blijven voldoen aan de vigerende milieunormen en doelmatigheidseisen.

Visie van nv VAM op positie

Er is een aantal ontwikkelingen op de afvalmarkt dat ervoor zorg draagt dat elke afvalverwijderaar zich moet herbezinnen op zijn positie op deze markt. De volgende ontwikkelingen spelen daar een rol bij:

- expansie in de vorm van fusies, overnames en samenwerking van bedrijven;
- integreren van eindactiviteiten met voorafgaande activiteiten als composteren, sorteren, scheiden, overslaan en inzamelen;
- diversificatie: verbrandingsbedrijven werken toe naar optimale energiebenutting, inzamelbedrijven zetten hoogcalorische afvalstoffen af bij speciale energiecentrales etc.;
- internationalisering: de grenzen voor afval gaan voor afvalverbranding op termijn open, voor hergebruik/nuttige toepassing gelden reeds open grenzen.

Van de nv VAM wordt gevraagd een visie te geven op haar positie in deze markt en hoe de vraag om flexibiliteit en uitbreiding van activiteiten hierin een rol speelt en sturend is voor het vaststellen van deze positie. De beoordelingscriteria die volgen uit deze visie en die bepalend zijn voor de te onderzoeken alternatieven moeten worden vermeld. De in de startnotitie² geschetste beoordelingscriteria zijn te algemeen en dienen verder te worden uitgewerkt. Daarbij moet bijvoorbeeld duidelijk worden aangegeven welke grens voor emissies van installaties wordt gehanteerd.

Als illustratie voor de grenzen waarbinnen de flexibiliteit zich zal afspelen dienen in het MER zo concreet mogelijk enkele voorbeelden van meer flexibele inzet van

² Zie blz. 10 van de startnotitie.

bestaande installaties te worden gegeven. Geef daarbij ook de begrenzings in aard en hoeveelheid afval.

In genoemde visie moet worden ingegaan op de problematiek van de verwerking/generering van de organisch natte fractie (ONF). Tevens moet worden ingegaan op de mogelijkheden voor de verwerking van zuiveringsslib.

Doelmatigheid

De doelmatigheid van nieuwe activiteiten of verruiming van activiteiten van bestaande installaties moet worden beschreven.

In het MER moet, tegen de achtergrond van de bovengenoemde strategische visie, inzicht worden gegeven in het aanbod op de lange en korte termijn van de belangrijkste bij de VAM te be- en verwerken afvalstromen (inclusief herkomst en samenstelling). Ook factoren die van invloed kunnen zijn op dit aanbod moeten worden toegelicht. Daarbij hoort ook een opgave te worden gedaan van de bestaande of reeds geplande verwerkingscapaciteit voor de diverse te be- en verwerken afvalstromen in het relevante marktgebied is, voor zover nodig om de doelmatigheid van het voornemen op dit punt te kunnen beoordelen.

Voor de beoordeling van het afvalaanbod dienen naast de gebruikelijke plannen en regelgeving afhankelijk van de keuze voor te verwerken stromen ook het programma Gescheiden Inzameling Huishoudelijk Afval (GIHA) (inclusief zo mogelijk de evaluatie daarvan), het programma Gescheiden Inzameling BedrijfsAfval (GIBA) en de daarvan afgeleiden AMvB's te worden beschreven.

Ook verdient het aanbeveling in het MER oriënterend te kijken naar mogelijk te verwerken afvalstromen uit het buitenland.

Daarop aansluitend dient in het MER per afvalstroom en techniek de doelmatigheid van be- en verwerking bij de VAM te worden beschreven, afgezet tegen de mogelijkheden om bepaalde afvalstromen elders met minimaal dezelfde doelmatigheid te verwerken. De doelmatigheidsaspecten die voor het MER vooral van belang zijn, zijn de hoogwaardigheid³ van de be- of verwerking en de aansluiting op het te verwachten afvalaanbod in de markt.

2.2

Besluitvorming

In het kort moet worden aangegeven welke randvoorwaarden en uitgangspunten (ruimtelijke beperkingen, grenswaarden emissies e.d.) gelden bij dit voornemen en welke gebieden (waardevolle natuurgebieden) in (de omgeving van) het studiegebied liggen, die op grond van milieuaspecten een speciale status in het beleid hebben of krijgen.

In het MER dient een beschrijving te worden gegeven van de wijzigingen in het landelijke geurbeleid sinds de eerste moedervergunning (1990) en de beleidsuitspraken in deze door de Provincie Drenthe ten aanzien van de VAM (zoals verwoord in de considerans van de vergunning GECO-400).

³ Onder de hoogwaardigheid wordt verstaan de effectiviteit en efficiëntie van de verwijdering met inachtneming van de voorkeursvolgorde van verwijderingsmethoden conform de Wet milieubeheer.

Aangegeven moet worden dat het MER is opgesteld voor de besluitvorming in het kader van de vergunningverlening krachtens de Wet milieubeheer en eventueel de Wet verontreiniging oppervlaktewateren. Tevens moet worden aangegeven welke procedure en welk tijdpad wordt gehanteerd en welke adviesorganen en instanties formeel en informeel bij de besluitvorming zijn betrokken. Ook de besluiten die in een later stadium nog moeten worden genomen om de voorgenomen activiteit te realiseren moeten worden vermeld.

Speciale aandacht verdienen de nog in (bodem)procedure zijnde vergunningen en hun relatie tot de revisieprocedure.

3. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

3.1 Inleiding

De voorgenomen activiteit moet zo helder mogelijk worden gedefinieerd. De inrichting bestaat uit een groot aantal installaties, dat in het Basisdocument Milieu 1997 beschreven is. De verschillende onderdelen van de inrichting vallen onder verschillende vergunningen. Tegen enkele hiervan loopt nog een (bodem)procedure bij de Raad van State.

Bij de voorgenomen activiteit moeten ook de activiteiten worden betrokken waartegen nog een (bodem)procedure loopt omdat anders onduidelijk blijft welke effecten deze activiteiten met zich meebrengen. Daarom wordt conform het advies van de Commissie voorgesteld de gehele inrichting als een organisatorische en juridische eenheid te beschouwen waarbij de voorgenomen activiteit als volgt wordt gedefinieerd:

- het vergroten van de hoeveelheid jaarlijks te verwerken afvalstoffen alsmede wijziging van de aard van de te verwerken afvalstoffen ten opzichte van de huidige feitelijke situatie door:
 - a. het verruimen van de bedrijfstijden en aan- en afvoertijden;
 - b. toename van buffer- en opslagmogelijkheden voor eigen- en gastgebruik;
 - c. flexibiliteit van interne afvalsturing;
 - d. flexibelere acceptatie van afval;
- creëren van faciliteiten ten behoeve van experimenten.

De activiteiten moeten worden beschreven voor zover deze gevolgen hebben voor het milieu. De verschillende activiteiten moeten daarbij zowel apart als in onderlinge samenhang worden beschreven en aangegeven moet worden welke mogelijkheden de onderlinge samenhang van activiteiten biedt voor het optimaliseren van het voornemen op de milieuaspecten.

Voor alle activiteiten is een aantal algemene aspecten van belang, dat in paragraaf 3.2 verder wordt uitgewerkt. Daarnaast zijn per activiteit in paragraaf 3.3 specifieke aspecten aangegeven.

3.2

Algemene aspecten

De belangrijkste be- en verwerkingsonderdelen (zoals de Geïntegreerde Afvalverwerkingsinstallatie (GAVI), de composteringsactiviteiten (in- en extensief), het biologisch drogen van zuiveringsslib, de biologische en extractieve grondreiniging, de verwerkingsinstallatie voor bouw- en sloopafval, de houtverwerkingsinstallatie, de stortplaatsen en de afvalwaterbehandeling) dienen in het MER te worden beschreven. Ook moet in het MER een goede schets worden gegeven van de interne logistiek.

Belangrijk is dat een logische en overzichtelijke clustering wordt aangebracht in de beschrijving van deze activiteiten, zoals deze ook heeft plaatsgevonden in het Basisdocument Milieu 1997. Daarbij dienen de procesmatige samenhangen op een heldere wijze te worden verduidelijkt, waarbij aangegeven de vanuit milieu-optiek mogelijk te bereiken synergie-effecten.

Per cluster van activiteiten moeten de volgende aspecten worden beschreven:

3.2.1

Situering van nieuwe activiteiten

- begrenzing, omgeving en ontsluiting van het terrein waarop de deelactiviteiten plaatsvinden;
- oppervlakte, vormgeving en hoogte van de aan te leggen voorzieningen;
- landschappelijke inpassing;
- delen van de installaties die in pandig worden gerealiseerd;
- situering en aard van de verharding (inclusief vloeistofdichte vloeren).

3.2.2

Afvalaanbod, -aanvoer, -acceptatie en -opslag

- categorie en herkomst van te verwerken afvalstoffen en een beschrijving van de samenstelling;
- *minimum- en maximumscenario's en onzekerheden hiervan;*
- grenswaarden voor acceptatie voor die componenten die bij bewerking tot milieuschadelijke emissies kunnen leiden;
- wijze van aan- en afvoer en overslag van de afvalstoffen en eindfracties, de aan- en afvoertijden en de aan- en afvoerfrequentie;
- tijdelijke buffer- en opslagfaciliteiten (waarvoor, welke capaciteit, hoe worden ze ingericht en hoe wordt opgeslagen).

3.2.3

Be- en verwerkingsprocessen

- de voorgenomen processen en hun onderlinge samenhang en afhankelijkheid: geef inzicht in het be- en verwerkingsproces door middel van massabalansen en stroomschema's;
- welke (nieuwe) soorten afvalsoorten zullen in de verschillende onderdelen van de inrichting verwerkt worden en geef aan welke ruimte wordt gevraagd voor flexibele afvalsturing;
- de stoffenbalans voor de kritische componenten (waarvan de emissiebijdrage groot is);
- het gebruik van energie en benutten van energie-inhoud van stoffen.

3.2.4

Bedrijfsvoering en controle

- de tijden waarop de verschillende onderdelen in bedrijf zullen zijn (avond of nacht; zon- en feestdagen);
- procedures die worden gevolgd en maatregelen die worden getroffen om de emissies bij storingen te beperken;
- wijze van controle op en monitoring van de kwaliteit en kwantiteit van aan- en afgevoerde materialen, inclusief de te hanteren kwaliteitscriteria;
- monitoring van geluidemissies en emissies naar lucht, grond- en oppervlaktewater en bodem;
- wijze waarop de controle op de vloeistofdichtheid van vloer en onderliggende folies wordt uitgevoerd.

3.2.5

Reststoffen en producten

- kwaliteit, hoeveelheid en afzetmogelijkheid van de eindproducten en van reststoffen;
- relatie tussen de kwaliteit van ingaande stromen en de milieuhygiënische kwaliteit van producten en reststoffen;
- de bestemming van reststoffen en/of producten als de afzet hiervan niet mogelijk is.

3.2.6

Emissies en mitigerende maatregelen

- emissies onder zowel normale als bijzondere bedrijfsomstandigheden;
- invloed van de samenstelling van het afvalaanbod op de emissies naar water en lucht en de wijze waarop bij de opzet van de installaties daarmee rekening wordt gehouden.
- *Emissies naar de lucht:*
 - *geuremissie; voor zover relevant en zoveel mogelijk op basis van verrichte metingen;*
 - emissies naar de lucht (voor zover relevant voor een deelactiviteit) van in ieder geval stof (onderscheidend naar fijn en grof stof) stikstofoxiden en ammoniak;
 - de maatregelen die volgens het ALARA-principe moeten worden genomen om de emissies te beperken of te voorkomen en de daarmee te bereiken emissiereductie.
- *Emissies naar water en bodem:*

Hier dient een uitwerking van de afvalwatersystemen op hoofdlijnen te worden gegeven. De bestaande informatie in het Basisdocument Milieu 1997 en een korte beschrijving van het GBS kan hierbij voldoen, met name als de lozings-situatie per saldo niet wordt gewijzigd.

De volgende aspecten verdienen aandacht:

 - waterbalans (zwart, grijs, licht grijs en wit water) met een beschrijving van de bestemmingen en een uitsplitsing naar bronnen;
 - geohydrologisch beheerssysteem (GBS) en het drainagesysteem voor de opvang en afvoer van percolatiewater;
 - gehanteerde waterzuiveringsmethoden en zuiveringsprestaties;

- gehalten aan zouten (chloriden, sulfaten) en totaal stikstof, chemisch en biologisch zuurstofverbruik, zware metalen en organische microverontreinigingen en totaal fosfaat.
- *Geluidemissies:*
 - de voor de omgeving relevante (veranderingen in) geluidemissies van uit te breiden/te wijzigen installaties en activiteiten, waaronder de vrachtwagenbewegingen op het terrein. Hierbij dient onderscheid te worden gemaakt tussen de herkenbare representatieve bedrijfssituaties gedurende de dagperiode, avondperiode en nachtperiode. In geval van incidentele bedrijfssituaties (minder dan 12 x per jaar) dient de frequentie en duur te worden aangegeven met bijbehorende emissiekenmerken;
 - de (toename in) geluidemissie van vrachtverkeer in de omgeving van het terrein, waarbij de reikwijdte en rekenmethodiek gelijk kan zijn aan die zoals gehanteerd in het Basisdocument Milieu 1997 (De Steegd, Grondselweg en Oosterseveldweg);
 - de (toename van) geluidemissie van railverkeer op het VAM-spoor.

3.3 Praktijkproeven

In inspraakreacties⁴ wordt aangegeven dat weinig inzicht bestaat in de experimenten. In het MER moet daarom helder worden gemaakt waaruit deze experimenten zullen bestaan, zodat de milieueffecten in te schatten zijn. Daarvoor dienen concrete beoordelingscriteria te worden ontwikkeld waaruit duidelijk wordt binnen welk (milieu)kader de activiteiten zich zullen afspelen. Daarbij kan worden gedacht aan:

milieucriteria

- het stellen van grenswaarden voor uitvoering van proeven, bijvoorbeeld:
 - emissie mag niet meer dan x % stijgen;
 - de proef wordt stopgezet wanneer monitoring aangeeft dat de waarden y % bedragen;

niet milieucriteria

- het toetsen van de proeven of deze binnen de visie van de nv VAM passen; hiervoor moeten criteria verder worden uitgewerkt.

3.4 Alternatieven en varianten

De volgende bouwstenen kunnen bij de opbouw van varianten en alternatieven worden gebruikt:

- aanpassingen die plaatsvinden aan installaties;
- interne sturingsmogelijkheden;
- buffer- en opslagmogelijkheden;
- experimenten;
- aan/afvoer voor nieuwe activiteiten (spoor);
- werktijden;

⁴ Zie ook reacties 1, 2 en 3 (bijlage 1).

- acceptatie, aard en hoeveelheden van afvalstoffen;
- beperking van emissies en reststoffen, bijvoorbeeld:
 - voor geluid: geluidarme versies, dempers, omkastingen;
 - waterhergebruik, bijvoorbeeld het gebruik van gehyperfiltreerd water om de inname van leidingwater te verminderen.

In ieder geval zouden alternatieven moeten worden uitgewerkt die:

- voorkomen dat verdunningseffecten⁵ kunnen optreden bij gecombineerde verwerking van afvalstoffen, waardoor meer milieubelasting ontstaat;
- het aantal deelprocessen die een relatief grote invloed hebben op de milieubelasting (zoals de stort en de GECO) verminderen. In de startnotitie wordt met name gedacht aan mitigerende maatregelen (bijv. geluidsisolatie), terwijl misschien een extra processtap (of juist een stap minder) of een andere/modernere installatie veel milieuwinst kan opleveren.

Voor de uitwerking van varianten en alternatieven geldt natuurlijk dat deze nauw moeten aansluiten bij de strategische visie van de VAM.

Voor de hoofdactiviteiten (al dan niet geclusterd) dienen in het MER het nulalternatief, een voorkeursalternatief en het meest milieuvriendelijk alternatief en eventueel varianten te worden uitgewerkt.

Gelet op de nadrukkelijke relatie tussen het voornemen en de markt moet in het MER bij de beschrijving van de alternatieven niet alleen aandacht worden geschonken aan technische informatie maar ook voldoende gegevens worden verstrekt om de doelmatigheid van de alternatieven en varianten te kunnen beoordelen.

3.4.1 Nulalternatief en nulplusalternatief

In de startnotitie wordt aangegeven dat het nulalternatief betreft het verder opvullen van de reeds vergunde capaciteit. De Commissie voor de milieu-effectrapportage (Commissie) is het hier niet mee eens. Opvulling van de reeds vergunde capaciteit zou namelijk betekenen dat de milieueffecten groter zouden zijn dan in de huidige situatie. Dit zou een vertekend beeld kunnen geven van de voorgenomen activiteit. De Commissie adviseert om in het nulalternatief de huidige situatie (status quo) te beschrijven om zo inzicht te krijgen in de huidige milieueffecten. Dit advies wordt in deze richtlijnen overgenomen. Opvulling tot de vergunde capaciteit kan in een nulplusalternatief worden beschreven, zoals de Commissie ook heeft geadviseerd.

3.4.2 Meest milieuvriendelijke alternatief

Het meest milieuvriendelijke alternatief (mma) moet:

- realistisch zijn, dat wil zeggen het moet voldoen aan de doelstellingen van de initiatiefnemer, alsmede binnen zijn of haar competentie liggen;
- uitgaan van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming en/of verbetering van het milieu.

⁵ Spreiding van verwerking ter verlaging van de emissie van specifieke deelprocessen kan leiden tot verhoging van de gecumuleerde emissie.

Conform het advies van de Commissie wordt aanbevolen om bij het ontwikkelen van het mma een 'actieve' aanpak te volgen. Hiermee wordt bedoeld, dat toepassing van de beste bestaande mogelijkheden voor milieubescherming en -verbetering bij de ontwikkeling van dit alternatief als *uitgangspunt* wordt genomen. Indien er echter argumenten zijn op grond waarvan deze aanpak niet mogelijk is, kan ook gekozen worden voor de 'passieve' aanpak, waarbij na analyse van de milieueffecten van alternatieven of varianten (inclusief mitigerende en compense-rende maatregelen) het alternatief met de minst nadelige milieueffecten tot mma wordt benoemd.

Vanwege de onduidelijkheid van de voorgenomen activiteit is het moeilijk ideeën voor het mma aan te dragen. Derhalve wordt geadviseerd het mma zo te ontwikkelen dat:

- de emissies gelijk blijven of zelfs minder zijn dan bij de huidige activiteit;
- de doelmatigheid (van onderdelen van) de totale inrichting wordt verhoogd.

4. BESTAANDE MILIEUTOESTAND, AUTONOME ONTWIKKELING EN MILIEUGEVOLGEN

4.1 Bestaande milieutoestand en autonome ontwikkeling

Voor de beschrijving van de bestaande toestand en autonome ontwikkeling kan worden uitgegaan van het Basisdocument Milieu 1997. Daarbij dient zo nodig een actualisatie van gegevens plaats te vinden. Ontwikkeling van Tweesporenland dient te worden beschouwd als een autonome ontwikkeling.

De bestaande geluidssituatie nabij woningen, camping De Otterberg en recreatiepark Nuilerveld wordt bepaald door wegverkeer (A28 en lokale wegen)⁶ railverkeer (Hoo-geveen-Assen)⁷ en industriegekluid (VAM)⁸. Geadviseerd wordt voor het equivalente geluidsniveau de gecumuleerde geluidbelasting te beschouwen⁹. Daarnaast dient met betrekking tot het industriegekluid tevens het beeld te worden gegeven van de optredende piekniveaus nabij woningen, waaronder tevens de piekniveaus ten gevolge van loc-testen op het VAM-spoor.

4.2 Milieugevolgen - algemeen

Bij de beschrijving van milieugevolgen moeten de volgende algemene richtlijnen in acht worden genomen:

- Beperk de beschrijving tot aspecten waarvan verwacht wordt dat er verande-ringen optreden.

⁶ Handleiding Reken- en meetmethode wegverkeerslawaai (methode SRM1).

⁷ Handleiding Reken- en meetmethode railverkeerslawaai (methode SRM1) met intensiteiten gebaseerd op het Akoestisch Spoorboekje 1987.

⁸ Handleiding meten en rekenen industrielawaai nr. IL-HR-13-01, (methode C).

⁹ Methode Miedema (1993).

- Beschrijf, waar nodig, de ernst van gevolgen in termen van aard, omvang, reikwijdte, mitigeerbaarheid en compenseerbaarheid van gevolgen.
- Besteedt vooral aandacht aan die effecten die per alternatief verschillen of die gestelde normen overschrijden.
- Besteedt, naast negatieve effecten, ook aandacht aan positieve effecten.
- Voer bij onzekerheid over het wel of niet optreden van effecten een betrouwbaarheidsanalyse uit, of ga uit van een 'worst case scenario'.
- Vermeldt onzekerheden en onnauwkeurigheden in de voorspellingsmethoden en in gebruikte gegevens.
- Maak de wijze waarop milieugevolgen zijn bepaald inzichtelijk en controleerbaar, onder andere door basisgegevens in bijlagen op te nemen en expliciet te verwijzen naar geraadpleegd achtergrondmateriaal.
- Motiveer zo nodig de toepassing van minder gangbare voorspellingsmethoden.

4.3 Milieugevolgen - specifiek

Beschrijf voor het gehele voornemen en per deelactiviteit:

4.3.1 Lucht

- het gehanteerde cumulatieve immissiedoel voor geur en onderbouwing hiervan in het licht van bijvoorbeeld de te verwachten hinder;
- de relevante geurcontouren, bijvoorbeeld de 1, 3 en 6 ge/m³-98¹⁰ percentiel per deelinstallatie (voor het bepalen van mitigerende maatregelen) en voor alle installaties te samen;
- de immissieconcentraties voor (fijn) stof, stikstofoxiden en ammoniak in het studiegebied ;
- de bijdrage van de VAM aan de stikstofdepositie op nabijgelegen gevoelige objecten;
- (vermeden) broeikasgasemissies (CO₂, methaan).

4.3.2 Bodem en water

- de invloed van directe lozing op de oppervlaktewaterkwaliteit wat betreft het chemisch en biologisch zuurstofgebruik en stikstof, zware metalen, fosfaat, zouten (chloriden en sulfaten) en organische microverontreinigingen;
- de effecten op bodem- en grondwaterkwaliteit bij calamiteiten;
- de effecten op de waterhuishouding.

4.3.3 Geluid en trillingen

Industriegeluid

- het gehanteerde cumulatieve immissiedoel voor geluid en onderbouwing hiervan vanuit de visie van de nv VAM;
- de resultaten van berekeningen betreffende de equivalente geluidsniveaus (LAeq) en de piekniveaus (L_{max} in de meterstand "fast") in de dag-, avond- en

¹⁰ Vergelijk bedrijfstakonderzoek GFT-compostering en ontwerp bijzondere regeling NER.

nachtperiode ter hoogte van geluidgevoelige bestemmingen met daarbij aangegeven de deelbijdragen van de oorzakelijke geluidsbronnen;

- de weergaven van geluidcontouren (lijnen van gelijk dB(A)-niveau in stappen van 5dB(A) bijvoorbeeld 45, 50, 55 en 60 dB(A));
- de industriële geluidbelasting ten gevolge van de alternatieven en bijbehorende varianten dienen op discrete beoordelingsposities vergeleken te worden met de bestaande industriële geluidbelasting met het totaal aan bestaand geluid (industrie-, weg- en railverkeer).

Bij de beoordeling dient tevens de vergunningssituatie (waaronder de vigerende geluidszone) te worden betrokken inclusief meer algemene beoordelingscriteria ¹¹.

Indien het woningen betreft die door VAM zijn aangekocht c.q. waarvoor aankoop als voornemen geldt, moeten deze worden beschouwd voor zover bewoning wordt gecontinueerd.

Hinder door transport

De geluidbelasting ten gevolge van de (toename van) vervoerbewegingen van en naar de inrichting over de weg en over het VAM-spoor dient vergeleken te worden met de bestaande toestand. Bij de bestaande toestand dient aangegeven te worden hoe deze is samengesteld (welk deel is nu weg- en railverkeer).

4.3.4 Effect op functies in de omgeving

- de gevolgen voor functies in de omgeving, zowel uitgaande van de gestelde cumulatieve immissiedoelen als voor de berekende immissies; het gaat hier vooral om de effecten op natuur en de hinder in de woon- en leefomgeving.

4.3.5 Landschap

- de effecten op het landschap, voor relevante zichtlijnen bij voorkeur geïllustreerd met een tekening of fotomontage.

4.3.6 Verkeersveiligheid

- eventuele effecten op de verkeersveiligheid op aan- en afvoerwegen door transport van en naar de locatie.

5. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN

Vergelijk de milieueffecten van de alternatieven zowel onderling als met de referentiesituatie. Doel van deze vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin, dan wel de essentiële punten waarop, de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven verschillen. Vergelijking moet bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie plaatsvinden.

¹¹ Handreiking industriëlawaai en vergunningverlening van het ministerie VROM d.d. 21 oktober 1998.

Betrek bij de vergelijking de doelstellingen en grens- en streefwaarden van het milieubeleid en de gestelde cumulatieve immissiedoelen voor geur en geluid.

6. LEEMTEN IN INFORMATIE

Geef aan bij welke milieuaspecten relevante informatie ontbreekt. Spits deze inventarisatie toe op die milieuaspecten, die (vermoedelijk) in de verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen. Beschrijf:

- welke onzekerheden zijn blijven bestaan en wat hiervan de reden is;
- in hoeverre op korte termijn zou kunnen worden voorzien in de leemten in informatie;
- hoe ernstig leemten en onzekerheden zijn voor het te nemen besluit;
- de consequenties die leemten en onzekerheden hebben voor het besluit.

7. EVALUATIEPROGRAMMA

Gedeputeerde Staten van Drenthe en eventueel het Zuiveringschap Drenthe geven bij de besluiten aan op welke wijze en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen. Het verdient aanbeveling, dat de nv VAM in het MER reeds een aanzet tot een programma voor dit onderzoek geeft, omdat er een sterke koppeling bestaat tussen onzekerheden in de gebruikte voorspellingsmethoden, de geconstateerde leemten in kennis en het te verrichten evaluatieonderzoek. Aandachtspunten in het evaluatieprogramma zijn:

- de wijze waarop de cumulatieve immissie-eisen voor geluid en geur gecontroleerd en gehandhaafd worden;
- de monitoring van de ontwikkeling van het afvalaanbod (soort en hoeveelheid) in het relevante marktgebied.

8. VORM EN PRESENTATIE

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de alternatieven. De onderlinge vergelijking dient waar zinvol ondersteund te worden met behulp van tabellen, figuren en kaarten. Voor de presentatie wordt aanbevolen om:

- het MER zo beknopt mogelijk te houden, onder andere door achtergrondgegevens die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen, niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen;
- bij gebruik van kaarten recent kaartmateriaal te gebruiken, topografische namen goed leesbaar weer te geven en duidelijke legenda erbij te voegen.

9.

SAMENVATTING VAN HET MER

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de hoofdpunten voor de besluitvorming;
- de autonome ontwikkeling;
- de mogelijk te realiseren activiteiten en de daarbij horende alternatieven;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten en de alternatieven;
- de vergelijking van de alternatieven en de argumenten voor de selectie van het mma;
- belangrijke leemten in kennis.

Bijlage 1

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats
1.	11/2/1999	J. Sikken en J. de Morrée, namens Kerncomité omwonenden VAM; W. Geerts, namens de Stichting Milieugroep Beilen	Wijster
2.	10/2/1999	Afval Overleg Orgaan (AOO)	Utrecht
3.	11/2/1999	Milieufederatie Drenthe	Assen